

הגיוור – טענות נפוצות ודחייתן

מקורות הלכתיים בעניין הגיוור שנאספו על ידי צ'אק דוידסון: cpdtorah@gmail.com
(הסברים בעברית מודרנית מופיעים ב**בירוק**)

Halakhic sources on conversion assembled by Chuck Davidson: cpdtorah@gmail.com

עומדים מולנו במדינת ישראל מאות אלפי עולים מבוגרים וקטינים, שעלו על סמך חוק השבות או שנולדו פה, ושאינם יהודים לפי ההלכה. רובם ככולם רואים בעצמם יהודים לכל דבר, שהרי לפי החוק בארץ מולדתם, הזהות הלאומית/דתית נקבעה לפי האב. לא זו אף זו: אלה שגדלו פה כבר נקלטו היטב בחברה הישראלית גם מבחינת מנהגים יהודיים.

רובם ככולם רוצים להיות יהודים לפי ההלכה. יחד עם זאת, מרביתם אינם מתכוונים לנהל אורח חיים דתי אלא לחיות חיים יהודיים כרוב הישראלים השומרים מסורת ברמה זו או אחרת.

עלו טענות הלכתיות שלא ניתן לגייר את רוב העולים האלה מסיבות הלכתיות אלו ואחרות.

להלן עיקרי הטענות ההלכתיות ודחייתן מתוך המסורת ההלכתית של דורי דורות. **

טענה א

לפי הגמרא (בכורות ל:) "גוי שבא לקבל דברי תורה חוץ מדבר אחד - אין מקבלין אותו". ולכן, גוי שעבר תהליך גיוור ולא התכוון לשמור מצווה מסוימת ובפועל לא מקיים אותה, אינו גר ונשאר גוי.

דחיות:

(1) מאמר זה במסכת בכורות לא נפסק להלכה בשו"ע.

(2) שו"ת אחיעזר, חלק ג' סי' כו: דדין זה דנכרי שבא להתגייר ולקבל עליו כל המצוות חוץ מדקדוק אחד מדברי סופרים דאין מקבלין אותו, היינו **במתנה שלא לקבל** ושיהיה מותר לו דבר זה מן הדין, בזה אין מקבלין אותו דאין שיור ותנאי בגירות ואין גירות לחצאין, אבל במי שמקבל עליו כל המצוות, רק שבדעתו לעבור לתיאבון אין זה חסרון בדין קבלת המצוות.

כלומר, לפי האחיעזר, גמרא זו קובעת שאין מקבלין גר רק במקרה שהוא מתנה תנאי, כלומר שהוא רוצה להתגייר **בתנאי** שדין מסויים לא יחייב אותו. אז ורק אז, אין מקבלין אותו.

(3) עשה לך רב (הרב חיים דוד הלוי), חלק ג' סי' כט: זה איירי בגר שבא מתחילה ואומר אקבל כל התורה חוץ מדקדוק זה, שאין דעתי סובלתו, מפני שחקרתי, ובררתי, ובאתי למסקנא שאינו נכון, **זה** אין מקבלין אותו, אבל מי

שלא למד, ולא חקר, ולא הבין, ודוחה דקדוק מסוים, או אפילו כל תורה שבעל-פה, עדיין אינו כופר (עיין רש"ש על רש"י, שבת לא.), וכמו שביארנו לעיל ממעשה דהלל, שאפשר לקבלו אם יש **לקוות** שאחרי שילמד יקבל.

כלומר כל שיש **לקוות** שהגר יקבל מה שדוחה אחרי שילמד, ניתן לגיירו (ועי"ש בעשה לך רב עמ' קכב שכוונת "לקבלו" היינו "לגיירו").

(4) שו"ת אגרות משה, יורה דעה חלק ג' סי' קו: שגם לדין הרישא בלא קבל עליו דבר אחד מדיני התורה נמי **הוא רק דין שלכתחילה אין מקבלין אבל בדיעבד כשקבלוהו הוא גר**, וחייב אף במצוה זו שלא קבל עליו דמה שלא קבל עליו אינו כלום לפוטרו דהא הוא מתנה על מה שכתוב בתורה שתנאו בטל.

(5) שו"ת דעת כהן (הראי"ה קוק), סי' קנב: וגם שם רק אין מקבלין אמרו, וי"ל **דאם קבלוהו הוי גר**.

כלומר, הן לפי הרב משה פיינשטיין והן לפי הרב קוק, גמרא זו קובעת שלכתחילה, אין מקבלין את הגר, אבל אם בית הדין בכל זאת קיבל אותו וגייר אותו, הגר הוא יהודי לפי ההלכה.

טענה ב

הודעת וקבלת המצות, לפחות ברמה עקרונית, מעכבת את תוקף הגיור אפילו בדיעבד לכל הדעות. גר שלא קיבל מצות ברמה עקרונית נשאר גוי לפי כל הפוסקים.

דחיות:

- (1) ריטב"א (יבמות מז.): ומודיעים אותו קלות וחמורות. (פי') וסברא דרבוותא ז"ל **שאם לא הודיעוהו אינו מעכב** והכי משמע בפ' כלל גדול
- (2) משנה תורה, איסורי ביאה, יג"ז: גר שלא בדקו אחריו או **שלא הודיעוהו המצות ועונשן ומל וטבל בפני ג' הדיוטות ה"ז גר**, אפילו נודע שבשביל דבר הוא מתגייר
- (3) שו"ת רדב"ז, חלק ד, סי' פו (לגבי מתגיירת): שלא היו שם ב"ד ולא הודיעוהו מקצת מצות, כל זה למצוה מן המובחר, **אבל בדיעבד גר גמור הוא** (הכוונה, גיורת גמורה היא)
- (4) הב"ח בדעת הרמב"ם, יו"ד סי' רס"ח: וכשהיו ג' בטבילה... כתב הרב רבינו משה בר מיימוני **דכשר אף על פי שלא היה לְשֵׁם קבלת מצות כל עיקר**
- (5) שו"ע, יו"ד, רסח, יב: ואם לא בדקו אחריו או שלא הודיעוהו שכר המצות ועונשן, ומל וטבל בפני ג' הדיוטות, הרי זה גר אפילו נודע שבשביל דבר הוא מתגייר (כלומר, שהוא התגייר ממניע זר)
- (6) מנחת שלום, סי' יד (הרב שלום יפרח, בני ברק) בדעת השו"ע: **דעת השו"ע היא כהרמב"ם שממנו העתיק את דבריו שקבלת מצות אינם לעיכובא משום שאינם חלק מעצם הגרות**.

7) שו"ת תורת אמת (מהר"א ששון, הרב אהרן ששון, שלוניקי וטורקיה, שנת שנ"ז), סי' כ' כתב: יהיה מה שיהיה, הרי נראה מכאן שקבלת המצות אינה מעכבת.

8) הרב יחזקאל בנעט (נכדו של בעל הקשו"ע, רבה של וואראהל ובעל שו"ת משיב טעם), המאסף כרך ב', חוברת ה, שנה ט"ז, קובץ הלכה למעשה שאין קבלת מצות מעכבת בדיעבד: היוצא מזה, **דאף זו שנתגיירה לשם איש ולא קבלה עליה עול מצוות כלל מכל מקום גיורת היא בלתי ספק.**

9) הנצי"ב בשו"ת משיב דבר, חלק ה', סי' מ"ו: אם קבלו איזה אנשים זה הבא להתגייר על פי זה האופן שלא לשמור דת יהדות, אף על פי שעשו שלא כדין ... **מכל מקום הוי גר.**

10) הרב זאב וייטמן – נייר עמדה בנושא קבלת מצוות בגיור (שנת 2013): ועם זאת, נראה לי עדיין שבמקרים בהם בית הדין משוכנע שמשקרים אותו ואין כל כוונה לקיים את המצוות אל לו לגייר. **לא בגלל שהגיור לא יחול** (כלומר, הגיור כן יחול) אלא בעיקר בגלל שבמקום לגרום תועלת הוא גורם לנזק

כלומר, לפי עשרת המקורות הנ"ל, הודעת/ קבלת מצוות אינן מעכבות את הגיור, ואף בהיעדרן הגיור תקף. יש הטוענים כי ישנו הבדל בין הודעת מצוות לקבלת מצוות, אבל עיין בטענה הבאה ודחיותיה.

טענה ג

יש להבחין בין קבלת המצוות שמעכבת בדיעבד (שו"ע, יו"ד, סי' רס"ח, סע' ג: "כל עניני הגר, בין להודיעו המצות לקבלם, בין המילה, בין הטבילה – צריך שיהיו בשלושה הכשרים לדון, וביום. מיהו דוקא לכתחילה, אבל בדיעבד אם לא מל או טבל אלא בפני שנים או קרובים ובלילה, אפילו לא טבל לשם גרות אלא איש שטבל לקריו ואשה שטבלה לנדתה – הוי גר, ומותר בישראלית. **חוץ מקבלת המצות שמעכבת אם אינה ביום ובשלושה.** ולהרי"ף ולהרמב"ם אפילו בדיעבד שטבל או מל בפני שנים או בלילה מעכב") לבין הודעת המצוות שאינה מעכבת אלא נדרשת רק לכתחילה (שו"ע, יו"ד, סי' רס"ח, סע' י"ב: "ואם לא בדקו אחריו, או שלא הודיעוהו שכר המצות ועונשן, ומל וטבל בפני שלושה הדיוטות – הרי זה גר").

דחיות:

1) שו"ת תורת אמת (מהר"א ששון), סי' כ': ואם כן היה נראה בנדון דידן שהטבילה הועילה ואף על פי שלא היה פה **קבלת** מצות, כבר כתב הרמב"ם ז"ל בסוף פרק י"ג גר שלא בדקו אחריו או שלא **הודיעוהו** המצות ועונשן ומל וטבל בפני שלושה הדיוטות הרי זה גר עד כאן.

משמע מדברי התורת אמת שהודעת מצוות וקבלת מצוות היינו הך ואינן מעכבות את תוקף הגיור בדיעבד.

2) בטור יו"ד, סי' רס"ח: כותב הב"י "וכתב בנימוקי יוסף סברא דרבוותא שאם לא **הודיעוהו** אינו מעכבת". ומעיר על זה הדרכי משה, "ולקמן בדברי רבנו (בדברי הטור) לא משמע כן שהרי מעכב אפילו בג". והנה דברי הטור שאליהם מתייחס הדרכי משה: "איש שטבל לקריו ואשה שטבלה לנדותה

הוי גר ומותר בישראלית חוץ מקבלת המצות שמעכבת אם אינו ביום ובשלשה.

גם לדעת הדרכי משה הודעת המצות וקבלת המצות היינו הך, ולפי הנמוקי יוסף אינן מעכבות את תוקף הגיור בדיעבד.

(3) הגיור במדינת ישראל, אתגר השעה (הרב יגאל ארילאל): נחלקו הראשונים אם קבלת מצוות מעכבת. הריטב"א (כתובות יא, א) כתב לגבי גר קטן "והאי דמטבילין אותו אף על גב דגר בעלמא בעינן שידיעוהו קלות וחמורות, ההיא למצווה ולא לעיכובא.

משמע גם מדברי הרב אריאל שהודעת המצוות וקבלת המצוות היינו הך (ולפי הרמב"ם והשולחן ערוך אינן מעכבות, עיין למעלה טענה ב דחיות 2 ו-5)

(4) שו"ת מהראנ"ח (הרב אליהו בן חיים, טורקיה, שנת של"ט) סי' צב: ואין לומר כלל דמודיעין אותו מקצת מצות לאו היינו קבלת המצות ... דנהי דבקבלת מצות נמי בעיא ג' ואפילו בדיעבד וממילא משמע דמעכבא מיהו היינו בשלא היתה טבילה בפני ג' דאז קבלת מצות ודאי בעי ג' וממילא משמע דמעכבא אבל כשהיתה טבילה בפני ג' לא בעיא קבלת מצות אחרת בג' דאין לך קבלה גדולה מן הטבילה

(5) שו"ת משיבת נפש (הרב אריה ליב צינץ מפלאצ'ק, פולין, המאה הי"ט למנינים): ומעלתו (דהיינו החמדת שלמה) ביקש לחלק בין קבלת המצוות להודעת המצוות, אין זה נראה בעיניי ... הודעת המצוות וקבלתן הוה תחילת הגירות ומילה וטבילה הם גמר הגירות ועיקרו ... מה שכתב (השו"ע) בסעי' ג דאפילו בדיעבד מעכב קבלת המצוות שתהיה ביום ובג' היינו כשלא נגמר הגירות בג' אבל אם מל וטבל בג' דהוה עיקר הגירות עדיף טפי. ולפי זה וודאי אם מל וטבל בפני ג' בעינן שיהיה על כל פנים התחלת הגירות היינו הודעת המצוות וקבלתן בפני ג'. אבל אם עיקר הגירות בפני ג' אין הודעת המצוות מעכב.

כותב המהראנ"ח והמהרא"ל צינץ במפורש שהודעת מצוות וקבלת מצוות היינו הך ואינן מעכבות את תוקף הגיור בדיעבד אם טבילת הגר נעשתה בנוכחות שלשה יהודים הכשרים לדון (כלומר, שומרי מצוות).

(6) אמנם, בשו"ת חמדת שלמה (סי' כט, אות כב) הבחין בין הודעת מצוות, שאינה מעכבת את תוקף הגיור לבין קבלת מצוות שכן מעכבת את תוקף הגיור (הבחנה שלא הסכימו לה שני גדולי דורו איתם התכתב בנושא). אבל כך הוא מפרש את מהות קבלת מצוות המעכבת את תוקף הגיור: קבלת המצוות הוא בסתם, שקיבל עליו ליכנס בדת יהודית, דזה הוי ממילא קבלת המצות ... ולעולם קבלת המצוות ודאי דמעכב, רק דזה נכלל בטבילת הגירות, דכיון שטבל עצמו להיות גר ולהכנס בדת ישראל, ממילא הוי קבלת המצוות.

גם לפי החמדת שלמה, הסובר שלדעת השולחן ערוך קבלת מצוות מעכבת את תוקף הגיור, פירוש "קבלת מצוות" אינו התחייבות מהמתגייר לפני בית הדין לשמור מצוות אלא טבילה במקווה לשם גירות ולהיכנס בדת היהדות. כלומר,

אם המתגייר טובל במקווה בכוונה להיכנס לדת היהדות, טבילה זו היא היא קבלת המצוות.

טענה ד

לדעת הרמב"ם, בלי כוונה לשמור את המצוות אין שום משמעות למילה וטבילה לשם גיורת, שהרי כתב (איסורי ביאה, יג:ב), "כשירצה הגוי להיכנס לברית, ולהסתופף תחת כנפי השכינה, ויקבל עליו עול תורה--צריך מילה, וטבילה, והרצאת קרבן."

דחיות:

- 1) אשר למלך, איסורי ביאה יג:ב (הרב אשר פויכטונגר): קבלת עול תורה כלולה בהודעת עיקרי הדת ... ואין הודעה ללא קבלה דאל"ה לא פעלה כלום. עיקרי הדת הן יחוד השי"ת ואיסור ע"ז
- 2) הרב מאיר מאזוז, (ראש ישיבת כסא רחמים) בהסכמתו לספר זרע ישראל: וזה נ"ל דקדוק לשון רבנו (שם ה"ד) "וכן לדורות, כשירצה הגוי להכנס לברית ולהסתופף תחת כנפי השכינה ויקבל עליו עול תורה", דלכאורה הול"ל ולקבל עליו עול תורה (כמו להכנס ולהסתופף), אלא שבא ללמדנו שעצם הכניסה לברית דהיינו מילה וטבילה הם קבלת עול התורה
- 3) הב"ח בדעת הרמב"ם, יו"ד סי' רס"ח: וכשהיו ג' בטבילה ... כתב הרב רבינו משה בר מיימוני דכשר אף על פי שלא היה לשם קבלת מצות כל עיקר כוונת הרמב"ם בכותבו "ויקבל עליו עול תורה" היא שהגר יקבל עיקרי הדת שהם ייחוד ה' ואיסור עבודה זרה. לדעת הרב מאיר מאזוז, כוונת הרמב"ם היא שהחלטת הגר למול (לגבר) ולטבול לשם גירות, היא היא קבלת עול תורה. ובכל אופן, לדעת הב"ח, קבלת עול תורה שהזכיר הרמב"ם אינה קריטי לתוקף הגיור לפחות בדיעבד.

טענה ה

לדעת הרמב"ם (וכן השו"ע), גר שלא שומר מצוות אחרי גיורו הינו חצי גר, או ספק גר, או שמא אף נפקעה גירותו למפרע שהרי כתב הרמב"ם (הלכות איסורי ביאה, יג:ז): גר שלא בדקו אחריו, או שלא הודיעוהו המצוות ועונשן, ומל וטבל בפני שלושה הדיוטות--הרי זה גר: ואפילו נודע שבשביל דבר הוא מתגייר--הואיל ומל וטבל, יצא מכלל הגויים; וחוששין לו, עד שיתבאר צדקותו. אפילו חזר ועבד עבודה זרה--הרי הוא כישראל משומד, שקידושיו קידושין; ומצוה להחזיר אבדתו, מאחר שטבל נעשה כישראל. אם כן, חוששין ליהדותו עד שיתבאר צדקותו.

דחיות:

- 1) הרב יחזקאל בנעט (נכדו של בעל הקשו"ע, רבה של ווארהאל ובעל שו"ת משיב טעם), המאסף כרך ב', חוברת ה, שנה ט"ז: אך לעניין לאכול משחיטתו ... ולשתות מיינו וכו', היינו לקולא להאמין שיהיה יהודי כשר (כלומר יהודי שומר מצוות), לזה חוששין לו עד שיתבאר צדקותו, דשמא לא יהיה כשר ושייך "כי יסיר את בנך מאחרי" מאחר שעדיין עובד ע"ז והרי

שחיטתו אסורה כשחיטת מומר, ויינו יין נסך כשאר מחלל שבת בפרהסיא,
אבל ודאי ישראל הוא משנתגייר בלתי ספק

(2) חוות בנימין, חלק ב, סי' סז (הרב שאולי ישראלי, ראש ישיבת מרכז הרב קוק): **אך משקבלוהו, אף שעשו שלא כהוגן, הרי הוא גר, וכל דיני אדם מישראל עליו**

(3) שו"ת ר"א גוטמאכר, יו"ד, סי' פז (הרב אליהו גוטמאכר): **כוונתו שלא היו מאמינים להם מה שישראלי וגר שנתקבל בבית דין חשוב נאמן כגון להיות שוחט ובודק (שוחט ובודק נאמנים במקצועם בתנאי שהם שומרי מצוות) וכהנה ... אבל כתב הרמב"ם דכל דין גר יש לו**

(4) ירחון התבונה, עמ' קו, (הרב אליהו מרדכי הלוי ולקובסקי): **להחזיקו לישראל כשר לנאמנות לעדות וכדומה – בזה חוששין לו עד שיתבאר צדקותו או עד שתראה אחריתו, אם הוא שומר מצווה יש לו דין יהודי כשר ונאמן ואם לא, הוא כישראל מומר.**

מדברי הרבנים בנעט, ישראלי, גוטמאכר, וולקובסקי לומדים שגר שאינו שומר מצוות אחרי הגיור, הרי הוא יהודי לכל דבר ועניין. ומה שהם כתבו לומדים מלשונו המדויק של הרמב"ם: **חוששין לצדקותו, אבל לא ליהדותו.** כלומר, חוששין שמא אינו יהודי "כשר" (שומר מצוות), אבל אין כל ספק שהיא יהודי.

(5) שבט מיהודה, שער חמישי, הלכות גירות (הרב איסר יהודה אונטרמן, הרב הראשי לישראל): **מה שכתב הרמב"ם, אין פירושו שבית הדין יראו שמא יעשו עבירה כנגד תורתנו הקדושה בכלל, אלא הכוונה היא שמא ישובו לעבוד עבודה זרה ... אבל במקום שאין שם חשש זה של עבודה זרה אין מחייבים לחשוש שמא לא יקיימו את מצוות התורה**

מדברי הרב אונטרמן מתברר שחוששין לחזרת הגר לעבודה זרה, אבל לא חוששין לאי שמירת המצוות. במידה ולגר לא היתה דת קודמת, כמו רוב רובם של העולים שהם חסרי דת, אין חשש זה קיים.

טענה 1

קבלת המצוות היא מהות ועיקר הגיור

דחיות:

(1) שו"ת משיבת נפש (הרב אריה ליב צינץ מפלאצ'ק, פולין, המאה הי"ט למנינם): **מה שכתב (השו"ע) בסעי' ג דאפילו בדיעבד מעכב קבלת המצוות שתהיה ביום ובג' היינו כשלא נגמר הגירות בג' אבל אם מל וטבל בג' דהוה עיקר הגירות עדיף טפי.**

(2) שנה בשנה, תשמ"ג, עמ' 150 (הרב שלמה גורן): **האמת היא, שכל גיור מיסודו הוא הצטרפותו של המתגייר לעם היהודי ... חיוב המצוות של כל אחד מעם ישראל הוא תוצאה של שייכותנו לעם היהודי**

עיקרי המעשים של הגיור הן המילה (לגבר) והטבילה, כאשר עיקר הכוונה בגיור הוא להצטרף לעם ישראל.

טענה ז

לכתחילה, קבלת מצוות היא התחייבות כנה של המתגייר לשמור מצוות.

דחיות:

(1) שו"ת משפטי עוזיאל (הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל, הרב הראשי וראשון לציון בא"י, תרצ"ה), כרך ב, יו"ד, סי' נח: **הרי לך מפורש** (כלומר מפירוש רש"י ורמב"ם את הביטוי 'קשים גרים לשראל כספחת') **דאף על גב** (שאף על פי) **שידוע לנו דרוב הגרים אינם מקיימים המצות אחרי מילה וטבילה ובכל זאת לא נמנעו מלקבלם משום כך**. אלא אומרים להם מקצת מצות חמורות היינו עונשן של מצות כדי דאי פריש נפרוש. אבל אי לא פריש מקבלים אותם והוא את חטאו ישא ואין ישראל ערבין עליו. (קדושין ע, ב; נדה יג, ב ד"ה קשים גרים). מכל האמור מתבררים הדברים כשמלה: גר שקבל עליו המצות ועונשן **אף על פי שידוע שלא יקיים אותם** מקבלים אותו אחרי שהודיעו לו מצות קלות וחמורות ענשן ושכרן. שגם אם יחטא ויענש מכל מקום זכות היא לו לזכות באותן המצות שיקיים אותן ומשום דילמא נפיק מהם זרעא מעליא (אולי ייצא מהם זרע מעולה .. כלומר ילדים או צאצאים שומרי מצוות).

(2) פסקי עוזיאל בשאלות הזמן (כנ"ל), סי' סה: **מכאן מפורש יוצא שאין דורשין ממנו לקיים המצות ואף לא צריך שבית דין ידעו שיקיים אותן**, דאם לא כן (שאם לא כן) לא יתקבלו גרים בישראל דמי (שמי) יערוב שגוי זה יהיה נאמן לכל מצות התורה אלא מה שמודיעין לו מקצת מצות הוא כדי שאם ירצה יפרוש וכדי שלא יוכל לומר אח"כ אילו ידעתי לא הייתי מתגייר וזהו לכתחילה אבל בדיעבד אם לא הודיעוהו אינו מעכב (ש"ך שם סק"ג). **מכל האמור למדנו: שאין תנאי קיום המצות מעכב את הגרות אפילו לכתחילה.**

(3) שו"ת והשיב משה (הרב משה כהן, מגדולי חכמי ג'רבה ודיין בטבריה, תשכ"ח) יו"ד, סי' נ: **קבלת המצות אין הכוונה שהוא מוכרח לקבל עליו את כל המצות לקיימם אלא לקבל עליו כל מצות תורה ושאם יעבור הוא מקבל על עצמו ליענש העונש שמגיע לו ... וא"כ לא איכפת לנו אם בשעה שמקבל המצות הוא חושב וגומר בדעתו לעבור על מצוה פ' ולקבל העונש ולא חשיב זה חסרון בקבלת המצות.**

(4) שם, סי' נא: **דענין קבלת עול מצות אין הכוונה שיקבל עליו לקיים את כל המצות אלא שיקבל עליו מצות התורה ושאם יעבור על איזה מהם עונש יענש עונש המגיע לו ואף על פי שאחר כך עבר על כמה ממצות התורה אין זה מזיק לקבלתו עול מצות דאע"פ שחטא ישראל הוא ואפילו אם בעת קבלתו המצות הוא חושב לעבור על איזה מהם מכל מקום הוא קיבל על דעתא דהכי שאם יעבור יענש והוי שפיר גר מעליא ... אם לפי האומדנא**

שהוא מתגיר בלב שלם אלא שאנו יודעים בבירור שיעבור אח"כ על איסורי תורה **כחילול שבת** וכיוצא אין זה חסרון בקבלת המצות.

(5) הרב ישראל בארי (הרב הראשי לנס ציונה במשך כ-30 שנה וחתנו של הרב יעקב משה חרל"פ), נחלת צבי, עמ' קסב: **דהא דבעין קבלת מצוות אין הכוונה שיקבל עליו "לקיים" את המצוות ואינו גומר בדעתו לקיים המצוות אין זה קבלה, אלא הכוונה היא כניסה ליהדות שיש לה מצוות כאלו, והוא מסכים להיות יהודי ככל היהודים** (השווה להלן, דחיה מס' 8) שמצווים במצוות כאלו אף שאינם מקיימם הרי הם צפויים לעונש מן השמים או בידי אדם, אבל אין הכוונה שמתחייב לקיים המצוות, ולכן גם אפילו הוא בעצמו יודע שלא יקיים וגם לנו ברור שלא יקיים ואין בדעתו מתחילה לקיים אבל זה בודאי יכולים אנו להבין שדעתו שהוא יודע שמצוות אלו מקובלות בישראל וגם אינו חושש ואינו מתכוין לקבל עליו את המצוות האלו ואינו מורד בהם מבחינה עקרונית זאת אומרת מתוך התכחשות להם אלא שלא יקיים אותם גם זה בכלל קבלת מצוות הוא שהוא מקבל יהדות עם מצוות אלא שאינו מקיים מאיזה סיבה שהיא, ולפי זה גם בבית רפורמי שאינו מקיים מצוות אבל בכל זאת הילד יודע שיש יהדות שמקיימת מצוות אלו והוא מזדהה על הכלל שיש להם עול מצוות אלו אלא שאלו מקיימים ואלו אין מקיימים גם זה הוא כניסה ליהדות לכנסת ישראל בכללותה, דאם לא כן נפל פיתא בבירא שאנו מגיירים נשים שבוודאות אנו יודעים שאינם מתכוונים לשמור על טהרת המשפחה ואין תמים שיאמין להם בכגון זה ובכל זאת אין אנו חוששים לזה והוא מטעם הנ"ל דעצם הידיעה שיש מצוות לכלל האומה אלא שיש פושעים ועוברים מתוך כל סיבה שהיא והיא מסכימה להיכנס לתוך כנסת ישראל כזו הרי זה קבלת המצוות, אבל אם אינם מקבלים עליהם כלל עול מצוות רוצה לומר שהם מתנגדים ואינם מאמינים בקיום מצוות אלו או שאומרים מפורש שאינם מוכנים לקבל עליהם יהדות עם מצוות כאלו אף שמצוות אחרות מקבלים מכל מקום אינו גר.

(6) נייר עמדה, יוני 2013, הרב זאב וייטמן: הליך הגיור דורש **קבלת מצוות, ולא התחייבות והבטחה** או נדר לקיים ... המשמעות של קבלת מצוות היא ההבנה וההסכמה לכך שמרגע הגיור ואילך אני מחויב בכל המצוות כחלק מעם ישראל, וכל המצוות כולן חלות עלי במלואן.

לפי הפוסקים האלה, ניתן לגייר גם מי שידוע לנו שלא ישמור מצוות, אפילו לכתחילה. כי "המשמעות של קבלת מצוות היא ההבנה וההסכמה לכך שמרגע הגיור ואילך אני מחויב בכל המצוות כחלק מעם ישראל, וכל המצוות כולן חלות עלי במלואן ואני עתיד להיענש על אי קיומן ולקבל שכר על קיומן."

(7) צפנת פענח (הרב יוסף רוזין המפורסם בכינוי הרוגצ'ובר), איסורי ביאה, יג'ו: כתבתי בשם בה"ג הל' מילה דס"ל דקבלת המצות מעכב דהיינו ר"ל שיקבל עליו הגירות וזהו כוונת הגמ' יבמות ד' מ"ז ע"ב קס"ד לקבל עליו עול מצות ר"ל שיתרצה בזה לקבל הגירות ולא בעל כרחו.

לפי זה, קבלת מצוות פירושה קבלת הגירות, כלומר שהגר צריך להסכים להתגיר ושלא יהיה בעל כרחו. בשפה של זמנינו, "מקובל עלי להתגיר".

והגדרה זו של קבלת מצוות מתאימה לדעתם של הרב עוזיאל, הרב משה הכהן, והרב ישראל בארי הנ"ל.

(8) סמך מדברי השיטה מקובצת, נדרים יז, א: שהרי הנזיר לא אסר על עצמו לא את הענבים ולא את היין אלא מחוקי הנזירות הוא שמיד שקבל אדם בעצמו להיות נזיר נאסר בדברים הללו דומה למי שנתגייר שמיד נאסר בכל איסורי תורה מבלתי שיאסרם עליו אלא מחוקי הדין שכל מי שהוא ישראל נאסר באיסורי תורה ומצווה במצותיה וכך הנזיר מצווה על היוצא מן הגפן.

ראיה מזה שאין פירוש קבלת מצוות התחייבות לקיימן אלא הסכמה ורצון להיות יהודי, עם כל הכרוך בזה, כולל מצוות המחייבות כל יהודי באשר הוא.

(9) אגרות משה, יו"ד חלק א', סי' ק"ס: ועוד יש מקום לומר טעם גדול דמה שבעלה שנתגיירה בשבילו הוא מחלל שבת ומופקר בכמה איסורין עושה שהיא סבורה שאין חיוב כ"כ לשמור המצות ואם כן הוא כגר שנתגייר בין עובדי הכוכבים והמזלות (כלומר, בין הגויים) שמפורש בשבת דף ס"ח שהיו גר אף שעדין עובד עבודה זרה עיין שם **והטעם משום שקבל עליו להיות ככל היהודים** (השווה לעיל, דחיה מס' 5) **שנחשבה קבלה** ... ולכן אף שבית הדין אמרו לה שצריך לשמור שבת חושבת שהוא רק הדור בעלמא אבל גם מי שאינו שומר השבת וכדומה טועה לומר שהוא יהודי כשר נמצא שלטעותה קבלה כל המצות שיהודי מחוייב שהוא גרות אף שמחמת זה לא תקיים על כל פנים המצות וזהו טעם שיש בה ממש להחשיבה לגיורת

(10) הרב יהושע בן מאיר, מייסד ישיבת שבות ישראל, מפרש את דעת הרב משה פיינשטיין (במכתב אישי שנשלח אלי): מה שקבלת מצוות הוא תנאי בגירות [לפחות לכתחילה] זה רק אם הגר אומר – 'אני רוצה להתגייר, אבל לא להיות כמו כל היהודים, אלא רק חלקית, לכן יש מצוות שלא אקיים'. אבל אם הוא אומר – 'אני רוצה להיות יהודי שלם, בכל דבר. אבל שמירת מצוות מסוימות [ואולי אפי' כולם!], כי הוא מדבר על גירות קונסרבטיבית] זה לא באמת המנהג של יהודים, **זה של הכת שלכם – של האורתודוקסים**, אבל רוב היהודים לא עושים את זה'. או בארץ [=זה כמובן מסקנה שלי, אבל זה עולה מהדברים] הוא אומר 'אני רוצה להיות יהודי שלם, ללכת לצבא וחיות בארץ על אף הקושי, אבל שמירת תורה ומצוות זה מנהג של מיעוט קטן, זה לא באמת להיות יהודי' – אז זה לא תנאי בגירות, ואפילו לכתחילה אפשר לגייר אחד כזה! כלומר קבלת מצוות היא **הכוונה להצטרף ליהדות ולהיות יהודי שלם**, אבל אם יש דברים שהוא 'לא מאמין' לנו שהם באמת חלק מהיהדות, אפילו לכתחילה אפשר לגיירו!

לפי הרבנים משה פיינשטיין ויהושע בן מאיר, הגדרת קבלת מצוות תלויה במציאות החברתית והדתית בציבור היהודי הרחב. בעידן שרוב היהודים אינם שומרים מצוות, קבלת המצוות הנדרשת לגיור מושפעת מרמת שמירת המסורת של רוב היהודים. בעידן החילון, אפילו אי-שמירת שבת לא פוגעת בקבלת מצוות הנדרשת לגיור, לפחות בדיעבד, ואף שבית הדין הסביר למתגייר על החובה ההלכתית לשמור שבת.

(11) שו"ת דעת כהן, יו"ד, קנג (הגראי"ה קוק): כל זה שהיתה הקבלה בפה כראוי י"ל שאין לנו ענין עם דברים שבלב, שאינם דברים כלל, ואפילו אם

יבא אליהו ויגיד לנו, שהיה בלבבו אחרת מאשר בפיו, אין לנו עסק כלל עם דברים שבלב ... וגם באבותינו קרא כתיב ויפתוהו בפיהם וגו', ואמרו במדרשים שהיה לבם פונה לעבודה זרה ופסל מיכה היה עמם, ומכל מקום כיון שקבלו בפה נגמרה הגירות

(12) תנחומא, כי תשא, סי' יד: רבי יוסי אומר יש בושא גדולה מזו ישראל עוברין בים סוף ופסל מיכה עובר עמהם שנא' ועבר בים צרה והים נקרע לפניו הוי לך ה' הצדקה ולנו בושא הפנים

(13) מכילתא דרבי ישמעאל משפטים - מסכתא דנזיקין פרשה יג: וכן מצינו באבותינו כשעמדו על הר סיני בקשו לגנוב דעת העליונה, שנאמר כל אשר דבר יי נעשה ונשמע, כביכול, ונגנב לב בית דין בידן, שנאמר מי יתן והיה לבבם זה להם; ואם תאמר שאין הכל גלוי וידוע לפניו, תלמוד לומר ויפתוהו בפיהם - ולבם לא נכון עמו ואף על פי כן והוא רחום יכפר עון

(14) מנחת אברהם, שיעור ס' (הרב אברהם אלקנה כהנא שיפירא): אף על גב שסופו הוכיח על תחילתו דלא הוי קבלה באמת (כלומר, שהגר לא קיבל את המצוות באמת), מכל מקום הוי ישראל ... כיון שקיבל בפה, אין דבריו שבלב דברים (כלומר, לא מתחשבים במה שהיה בלבו).

(15) משנת אברהם, לא תעשה מצוה קט"ז (הרב אברהם אהרן פרייס): הדברים שבלבו בשעת קבלת המצוות והגירות אין בהם ממש כלל אלא כיון ששמעו ממנו בשעת הגיור שהוא מקבל המצוות הרי הוא נעשה יהודי לכל דבר

לפי הרבנים קוק, שפירא, ופרייס, כמו כן המדרשים הנ"ל, כולל המכילתא שהוא מדרש הלכה, כל שהגר קיבל מצוות בפה, אין לנו שום עניין במה שיש לו בלב. וכך פסק הרב קוק. וכן סובר הרב זאב וייטמן, שגם אם לדעת בית הדין המתגייר משקר ואינו לו כל כוונה לשמור מצוות, הגיור תקף בדיעבד.

(16) שו"ת בית מאיר, סי' יב (הרב מאיר פוזנר): לשיטת התוספות, הטור, והשולחן ערוך, עיקר קבלת המצוות הו' במה שמקבלת (המתגייר) בבית דין לטבול לשם גירות

לפי הרב פוזנר, משמעות "קבלת המצוות" היא שהמתגייר מקבל על עצמו בפני בית הדין לטבול לשם גירות.

טענה ח

גר שחזר לסורו, מתבטל גיורו ואינו יהודי

דחיות:

(1) שו"ת הרשב"ץ ח"ג, סי' מז: מי שלא נתגייר אלא שעה אחת וחזר לסורו לאלתר ועבד עבודה זרה וחלל שבתות בפרהסיא כמנהגו קודם שנתגייר ומין הוא ומן המורידין הוא דלא קרינן ביה אחיך כמו שכתוב למעלה ואפילו הכי חשבינן ליה ישראל משומד (ואף על פי כן, הוא נחשב יהודי שהמיר את דתו לדת אחרת) וקדושיו קדושין

(2) ב"ח, יו"ד, סי' רסח: וקמ"ל דלא אמרינן כיון דנתגייר בשביל דבר וחזר ונעשה משומד לתיאבון דינו כגוי גמור לפי שהוכיח סופו על תחילתו דלא היה גר צדק מעולם **אפילו שעה אחת** וגוי גמור הוא ואסור להחזיר לו אבדה קמ"ל דלא.

(3) הרב בצלאל ז'ולטי, הרב הראשי לירושלים, בחוות דעת לבית המשפט העליון: **גר שהתגייר בפני בית דין כשר, אין לבטל הגרות, אפילו כשמיד אחרי הגרות חזר לסורו.**

(4) המאסף שנה ט"ז, רכך ב, חוברת ו', סי' עב (הגאון מקיטוב, הרב יעקב שור): **ואם גם יזיד אחר הגירות מיד ולא ישמור כחוקי דת משה ויהודית דינו מעתה ככל איש יהודי מפושעי ישראל בעלי עבירה**

לפי הפוסקים האלה, גר שסיים את גיורו בטבילה במקווה, אף שמיד הלך וחזר לעבוד עבודה זרה, הוא עדיין יהודי, וגיורו לא מתבטל.

(5) שו"ת במראה הבזק, חלק ג, סי' פט (הרב שאול ישראלי, נשיא ארץ חמדה, מכון גבוה ללימודי יהדות ולהכשרת דיינים): **אי-אפשר לבטל את גיורם של גרים שנתגיירו בבית-דין אורטודוקסי, אף על פי שלא היו כנים בבית-הדין ולא קיבלו על עצמם באמת לקיים את כל מצוות התורה, כל עוד שבאמת הם רוצים להיות יהודים, ורוצים להשתייך לעם ישראל.**

ובכן, לא ניתן לבטל גיור על בסיס אי קיום מצוות. הדרך היחידה לבטל גיור של בית דין אורתודוקסי היא להוכיח שהמתגייר לא התכוון כלל להצטרף ולהשתייך לעם ישראל.

טענה ט

רק גדולי הדור, ורבנים שפועלים מטעמים, מוסמכים לגייר.

דחיות:

(1) מרדכי, יבמות סי' לב (על יבמות מו:): **כשם שתקנו ג' הדיוטות שלא תנעול דלת בפני לווי הכי נמי (כמו כן) תקנו בגר**

(2) רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יג, הלכה יז: **גר שלא בדקו אחריו או שלא הודיעוהו המצות ועונשן ומל וטבל בפני ג' הדיוטות ה"ז גר**

(3) שו"ע, יו"ד, רסח:יב: **ואם לא בדקו אחריו, או שלא הודיעוהו שכר המצות ועונשן, ומל וטבל בפני שלושה הדיוטות – הרי זה גר.**

(4) הנצי"ב בשו"ת משיב דבר, חלק ה', סי' מ"ו: **אם קבלו איזה אנשים זה הבא להתגייר על פי זה האופן שלא לשמור דת יהדות, אע"פ שעשו שלא כדין ... מכל מקום הוי גר.**

(5) הרב יוסף משאש (הרב הראשי לתלמסאן ואח"כ לחיפה) באוצר מכתבים סי' תת"ל: **אין צריך סמיכה לגייר גרים ואדרבא בית דין של הדיוטות עדיפי בזה.**

לפי כל הפוסקים האלה, כל גר המתגייר אפילו בבית דין של הדייטות, כלומר אנשים שומרי תורה ומצוות שאינם תלמידי חכמים, הרי הוא יהודי, לפחות בדיעבד, ויש אומרים אפילו לכתחילה.

טענה י'

למרות שבעבר סמכות הגיור היה מבוזרת בין רבני כל קהילה וקהילה, בעקבות חזרת עם ישראל לארצו והקמת מדינת ישראל, כל גיור צריך להיות כפוף לסמכות הלכתית מרכזית אחת, כדוגמת הרבנות הראשית.

דחיות:

1) שבת, דף לא, עמוד א: תנו רבנן – מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי. אמר לו (הנכרי לשמאי), "כמה תורות יש לכם?" אמר לו (שמאי לנכאי), "שתים: תורה שבכתב ותורה שבעל פה." אמר לו (הנכרי לשמאי), "שבכתב אני מאמינך ושבעל פה איני מאמינך. גיירני על מנת שתלמדני תורה שבכתב." גער בו (שמאי) והוציאו (את הנכרי) בנזיפה. בא (הנכרי) לפני הלל. גייריה (כלומר, הלל גייר אותו)

2) הרב נחום אליעזר רבינוביץ', ראש ישיבת מעלה אדומים במאמר שהתפרסם במוסף שבת של מקור ראשון: לאחרונה עלתה לדין ציבורי השאלה אם יש צורך שכל הגיורים יהיו כפופים לסמכות הלכתית מרכזית אחת, או שניתן לאפשר הקמת בתי דין שיש להם סמכות הלכתית אוטונומית. ברור שאין מקום לחוקק חוק או לקבוע נוהל שכל הגיורים צריכים להיות כפופים לסמכות הלכתית מרכזית אחת. **מעולם לא היה דבר כזה בישראל והדבר עלול לעקור את הגרות.** אם יכפפו את כל הגיורים לאישורה של סמכות הלכתית אחת עלול להיווצר מצב שיש בו נעילת דלת לקבלת גרים. אדרבה, לאורך הדורות כל בית דין היה רשאי לגייר, והרי **אפילו בימי הסנהדרין** בתקופת הלל ושמאי ראינו ששמאי דחה כמה גרים ואילו הלל גייר את אותם גרים (שבת לא, א) – ומוכח שיש מקום לכך שיהיו הבדלים וגישות שונות בין בתי הדין. דווקא השמירה על גיוון בין בתי הדין היא שמאפשרת את קבלת הגרים.

לפי סוגיית זו במסכת שבת ודברי הרב רבינוביץ', גם בבית שני לפני החורבן, ואף בתקופה שהסנהדרין עדיין היה קיים (שהרי הלל ושמאי ישבו באותו סנהדרין) היו גישות שונות לגיור ולא היו כופים גישה אחת על כולם. ומרכז הסמכות לגיור עלול לעקור את הגרות.

טענה יא

אסור לבית דין משום "לפני עיוור לא תתן מכשול" לגייר מי שלא ישמור מצוות.

דחיות:

1) דברות משה, שבת, עמ' קכא: **ראיה לכאורה דנחשב זכות לגיירו ... אף שעל ידי הגרות יעבור כל איסורי התורה גם ע"ז ושבת ומאכלות אסורות**

וביאות אסורות ... דעל כל פנים (שבכל אופן) מאחר שהוא גר נעשה בקדושת ישראל ויהיה לו שכר בעולם הבא על מעשיו הטובים שיעשה אף שלא בכוונה למצווה ... שמסתבר יותר שהוא זכות.

(2) אגרות משה, אה"ע ח"ד, סי' כו: וגם אף אם לא יתגדלו להיות שומרי תורה מסתבר **שהוא זכות** דרשעי ישראל שיש להם קדושת ישראל ומצוותן שעושין הוא מצווה והעבירות הוא להם כשגגה הוא ג"כ זכות מלהיות נכרים.

(3) שו"ת משפטי עוזיאל, כרך ב', יו"ד, סי' נח: שגם אם יחטא ויענש מכל מקום **זכות היא לו** לזכות באותן המצוות שיקיים אותן ומשום דילמא נפיק מהם זרעא מעליא.

לפי הפוסקים האלה, זכות היא להיות יהודי, אפילו יהודי שאינו שומר מצוות. ולכן, אין בעיה של "לפני עיוור לא תתן מכשול" בגיור של מי שלא ישמור מצוות.

(4) משאת משה, קידושין, סי' מח (הרב אברהם משה חברוני): כל גר שנתגייר ומל וטבל לשם יהדות ולא קיבל מצוות, הוי כישאל אבל בלי חיובי מצוות התורה

לפי הרב חברוני, ראש ישיבת חברון, גר שהתגייר בלי קבלת מצוות הרי הוא יהודי שאינו חייב במצוות כך שאין בעיה של לפני עיוור.

טענה יב

גוי הבא להתגייר צריך לעבור קורס בלימודי תורה ויהדות.

דחיות:

(1) יבמות מז, א: תנו רבנן גר שבא להתגייר בזמן הזה אומרים לו מה ראית שבאת להתגייר? אי (האם) אתה יודע שישאל בזמן הזה דוויים דחופים סחופים ומטורפין וייסורין באין עליהם? אם אומר "יודע אני ואיני כדאי", מקבלין אותו **מיד**.

מסוגיית זו, רואים שאחרי המפגש עם בית הדין, אין שום תקופה של לימודים או הכנה, אלא מקבלין אותו **מיד**.

(2) סנהדרין נט, א: ואמר ר' יוחנן: נכרי שעוסק בתורה - חייב מיתה. שנאמר: 'תורה צוה לנו משה מורשה' - לנו מורשה ולא להם.

(3) משנה תורה, מלכים י"ט: גוי שעסק בתורה חייב מיתה

לפי הגמרא בסנהדרין והרמב"ם, אסור לגוי ללמוד תורה. ואדם המבקש להתגייר, הרי הוא גוי לפני גיורו.

(4) שבת דף לא, עמוד א: "תנו רבנן - מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי. אמר לו (הנכרי לשמאי), "כמה תורות יש לכם?" אמר לו (שמאי לנכאי), "שתים: תורה שבכתב ותורה שבעל פה." אמר לו (הנכרי לשמאי), "שבכתב אני מאמינך ושבעל פה איני מאמינך. גיירני על מנת שתלמדני תורה שבכתב." גער בו (שמאי) והוציאו (את הנכרי) בנזיפה. בא (הנכרי) לפני הלל. גייריה (כלומר, הלל גייר אותו). יומא קמא (ביום הראשון) אמר ליה:

א"ב ג"ד, למחר אפיך ליה (הפך אותו). אמר ליה: והא אתמול לא אמרת לי הכי? אמר לו: לאו עלי ידי קא סמכת? דעל פה נמי סמוך עלי (ולא עלי אתה סומך? שבעל פה גם כן סמוך עלי)!"

מפשוטה של סוגיית זו רואים שהלל גייר את הנכרי ורק אחר כך התחיל ללמד אותו. וזה מכיון שאסור ללמד תורה למתגייר לפני גיורו.

5) שו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סי' מא: על שאלתך בערל שבא להתגייר ... ואך הוא מבקש על כל פנים ללמדו מקרא וסדר תפילה יום יום שזהו אינו נגד דת המלך, ואחר כך ילך למקום שמותר להתגייר (היה אסור להתגייר לפי החוק הממלכתי במדינה שלו), ושאלת אם מותר לעשות כן, ואם אינו בכלל מלמד עם נכרי תורה, כיון שלומד על מנת להתגייר ... אלא ודאי דאסור ללמדו מקודם (שיתגייר) ... ואין בכחי להתיר.

רבי עקיבא איגר פוסק במפורש שאסור ללמד תורה למי שמבקש להתגייר טרם גיורו, ואפילו דברים בסיסיים כדוגמת חומש ותפילה.

טענה יג

בעבר, כאשר רוב היהודים שמרו מצוות, ניתן היה להניח שהגר ישמור מצוות כהלכתן, מה שאין כן היום כאשר רוב היהודים לא שומרים מצוות. ולכן, היום צריך להקפיד לגייר רק אלה שברור מראש שמתכוונים בכנות לשמור מצוות.

דחיות:

1) על הגמרא יבמות מז, ב: "קשים גרים לישראל כספחת" כתב רש"י: שאוחזין מעשיהם הראשונים ולומדים ישראל מהם.

2) משנה תורה, איסורי ביאה, יג"ט: ומפני זה אמרו חכמים: קשים גרים לישראל כנגע צרעת, שרובם חוזרין בשביל דבר ומטעין את ישראל.

3) שו"ת משפטי עוזיאל (הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל, הרב הראשי וראשון לציון בא"י, תרצ"ה), כרך ב, יו"ד, סי' נח: הרי לך מפורש (כלומר מפירוש רש"י ורמב"ם את הביטוי 'קשים גרים לישראל כספחת') דאף על גב (שאף על פי) שידוע לנו דרוב הגרים אינם מקיימים המצוות אחרי מילה וטבילה ובכל זאת לא נמנעו מלקבלם משום כך.

4) מסכת שבת, דף לא, עמוד א: תנו רבנן – מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי. אמר לו (הנכרי לשמאי), "כמה תורות יש לכם?" אמר לו (שמאי לנכאי), "שתים: תורה שבכתב ותורה שבעל פה." אמר לו (הנכרי לשמאי), "שבכתב אני מאמינך ושבעל פה אני מאמינך. גיירני על מנת שתלמדני תורה שבכתב." גער בו (שמאי) והוציאו (את הנכרי) בנזיפה. בא (הנכרי) לפני הלל. גיירה (כלומר, הלל גייר אותו)

בזמן של הלל ושמאי, היו הרבה זרמים אפיקורסיים, כדוגמת הצדוקים. לא ניתן היה להניח שהגר ישמור מצוות כהלכתן. ובכל זאת, רואים מסוגיית זו שהלל, שהלכה כמותו, לא נמנע מלגייר. גם במאה ה-18, השבתאות היתה נפוצה מאד, ולא ניתן היה להניח שגר ישמור מצוות כהלכה. ובכל זאת, לא נמנעו רבנים מלגייר באותה תקופה.

טענה יד

לכתחילה, אסור לאמץ גישה המכשירה גיור בדיעבד בלבד.

דחיות:

- 1) יד מלאכי, סי' תקפז (הרב מלאכי בן יעקב הכהן, איטליה, ת"צ): **שעת הדחק כדיעבד דמי**
- 2) שו"ת יביע אומר, חלק ז, או"ח, סי' לד (הרב עובדיה יוסף): **שעת הדחק עדיף מדיעבד, תדע שהרי בשעת הדחק סומכים על היחיד במקום רבים, כמבואר ביו"ד (סי' רמב), ולא מצאנו מש"ס ובפוסקים שיש לסמוך בדיעבד על יחיד במקום רבים**
- 3) ספר מזרע ישראל, מכתב הסכמה מהרב יוסף כרמל, ראש כולל ארץ חמדה: **יש להקל בהליכי גיורו** (כלומר של אדם מזרע ישראל בארץ) **ולחייבו רק באותם חלקים של הגיור שמעכבים גם בדיעבד**
- 4) ספר מזרע ישראל, עמ' 23 (הרב משה צוריאלי, משגיח רוחני לשעבר בישיבת שעלבים): **יש לסמוך על הרמב"ם שלא דורש קבלת מצוות כתנאי לעיכובא.**

מאז נפילת מסך הברזל, קצב נישואי התערובת בישראל גדל עשרת מונים. לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כמעט כל הגידול בתופעה נבע מנישואין עם העולים ובני העולים. והדבר צפוי וטבעי לאור קליטתם המוצלחת כך שרובם אינם שונים מעמיתיהם הצברים מבחינה סוציולוגית, לאומית, תרבותית, חברתית ואף דתית (חוץ מבחינה הלכתית). תופעה זו יצרה שעת הדחק גדולה לפי רובם ככולם של רבני ישראל.

טענה טו

הקלה בגרות היא חידוש גדול שאין לה בסיס בהלכה

דחיות:

- 1) תוספות יבמות, מ"ז, א: **כמו שחשו לנעילת דלת בפני לוויין חשו נמי לנעילת דלת בפני גרים.**
- 2) שו"ת בנימין זאב סימן ע"ב: **לגבי גר אזלין לקולא, כלומר אפילו הדיוטות, שלא תנעול דלת לפני גרים.**
- 3) מחניים, צב, תשכ"ד (הרב שלמה גורן): **כבר הבאנו את האמור במסכת גרים, "חביבה ארץ ישראל שמכשרת גרים", ואין זה רק להעיד על עצמו שהוא גר, אלא שבארץ ישראל יש לעודד את הגירויות באשר ישנם סיכויים להשרשותם בעם, בדת, ובאמונה, אבל בחו"ל עתידם מוטל בספק**
מכל המקורות האלה, רואים שאין חידוש באימוץ גישה מקרבת לגיור, ובמיוחד במדינת ישראל.

****קוראים שאינם מתמצאים בספרות הרבנית מוזמנים ליצור קשר עם צ'אק דוידסון לקבל הסברים: cpdtorah@gmail.com**